

ORIENTERINGSSAK

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
17.06.2020

Sak:

Budsjett- og økonomirapport per 1. tertial 2020

Denne orienteringssaken er en intern økonomirapport for UiT Norges arktiske universitet, som gir supplerende informasjon til avlagt regnskap per 1. tertial 2020. Rapporten omhandler både bevilgningsfinansiert aktivitet (BEV), som omfatter bevilgning fra Kunnskapsdepartementet (KD) og andre departement, og bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA¹).

Rapporten følger samme prinsipper som for avlagt tertialregnskap til KD. Tallgrunnlaget som presenteres er dermed i samsvar med rapporterte regnskapstall.

Regnskapet ble levert til Kunnskapsdepartementet via Database for Høyere utdanning innen fristen 3.juni 2020. Regnskapet er levert administrativt og uten styrebehandling. I henhold til skriv fra KD skal regnskapet for 1.tertial leveres etter forenklet modell. Leveransen inneholder ledelseskommmentarer, prinsippnoter, resultat, balanse, bevilgningsoppstilling, kontantstrøm og et utvalg noter. Ledelseskommmentarer (vedlegg 1) og resultat og balanse (vedlegg 2) følger med denne rapporten.

Universitetet er en nettobudsjettert virksomhet. Nettobudsjetterte virksomheter har utvidede fullmakter på egne fagområder, og innebærer blant annet at virksomheten i tillegg til bevilget ramme fra departementet, kan tjene eksterne inntekter på oppdrag og annet samarbeid med eksterne parter. Nettobudsjetterte virksomheter fastsetter selv fordelingen av kostnader på drift og investeringer, og har i tillegg adgang til å overføre ubrukte midler til påfølgende budsjettår (avsetninger). Virksomhetene kan også budsjettere med merforbruk og har anledning til å bruke midler utover tildelt ramme under forutsetning av at dette merforbruket hentes inn over påfølgende budsjettår.

Hovedtrekk i økonomien

De samlede inntektene for UiT var for 1. tertial 1,436 mrd. kroner. For samme periode utgjorde kostnadene inklusiv finansposter 1,485 mrd. kroner. Dette gir et merforbruk på 48,5 mill. kroner.

Sammenlignet med samme periode i fjor, ser vi en økning i inntekter knyttet til bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet på over 15%. Kostnadsnivået er samlet sett noe høyere, med tilnærmet samme utvikling både for lønns- og driftskostnader. Økningen på 5,8% i lønnskostnadene kan

¹ Ekstern finansierte prosjekter

indikere at dette er permanente kostnader som skyldes nyansettelser. For de enhetene som har små driftsmarginer, kan dette være en utfordring i kommende år.

Regnskap pr 30.04.2020 Tall i hele 1000	UiT Totalt			
	Regnskap pr 30.04.2020	Regnskap pr 30.04.2019	Endring	
			NOK	%
Inntekter				
Inntekt BEV	1 222 704	1 172 015	50 689	4,1 %
Inntekt BOA	213 341	180 267	33 074	15,5 %
Total inntekt	1 436 046	1 352 282	83 764	5,8 %
Kostnader				
Lønn	996 315	938 693	57 622	5,8 %
Drift	487 614	464 001	23 612	4,8 %
Sum kostnader	1 483 929	1 402 695	81 234	5,5 %
Finansposter	658	-193	851	
Mer- eller/mindreforbruk	-48 541	-50 220	1 678	

Tabell 1: Sammenstilling av inntekter og kostnader mot samme periode i fjor. Merforbruk vises som negative tall i rødt.

De akkumulerte budsjettene for 1.tertial viser at det var lagt opp til et budsjettert merforbruk på totalt 186 mill. kroner, se tabell 2. Det reelle merforbruket som fremgår av regnskapet var 48,5 mill. Dette gir et budsjettavvik på 138 mill. Det er hovedsakelig kostnadssiden som utgjør avviket. Dette kan skyldes noe redusert aktivitet som følge av korona, eller generelt sett en for optimistisk planlegging av aktivitetsnivået for 1. tertial. Det siste har tidligere år vært en gjennomgående utfordring ved UiT (2019 var i så måte et unntak).

Regnskap pr 30.04.2020 Tall i hele 1000	UiT Totalt			
	Budsjett pr 30.04.2020	Regnskap pr 30.04.2020	Avvik	
			NOK	%
Totale inntekter	1 461 637	1 436 046	25 592	1,8 %
Totale kostnader	1 648 065	1 483 929	164 136	10,0 %
Finansposter	0	658	-658	
Mer- eller/mindreforbruk	-186 428	-48 541	-137 887	

Tabell 2: Sammenstilling av regnskap og budsjett. Merforbruk vises som negative tall i rødt.

Bevilgningsfinansiert virksomhet

For 1. tertial er inntektene i bevilgningsøkonomien 1,223 mrd. kroner, mens kostnadene for samme periode er 1,271 mrd. kroner. Dette tilsvarer en reduksjon i avsetningene på 48,5 mill. siden inngangen av året. Status for avsetningene i bevilgningsøkonomien per 1. tertial er 72,6 mill. kroner.

Hovedtall bevilgning Tall i hele 1000	Budsjett 30.04.20	Regnskap 30.04.20	Avvik	
			NOK	%
Avsetninger fra 2019	121 501	121 501		
Totale bevilgningsinntekter	1 186 621	1 222 704	-36 083	-3,0 %
Totale kostnader	1 293 264	1 271 245	22 019	1,7 %
Resultat (mer-/mindreforbruk)	-106 643	-48 541	-58 102	
Tilført fra virksomhetskapi		-346		

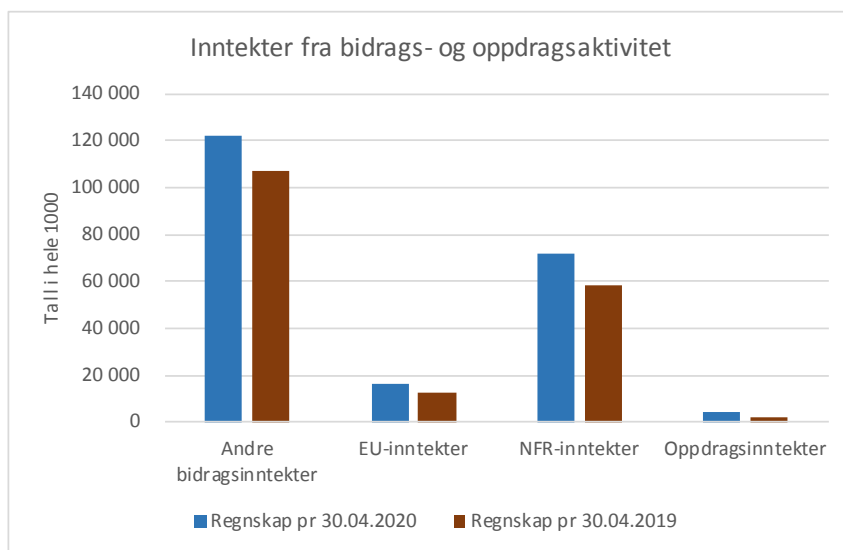
Avsetninger pr 30.04.20	14 858	72 614		
--------------------------------	---------------	---------------	--	--

Tabell 3: Regnskap og budsjett for bevilgningsøkonomien. Merforbruk vises som negative tall i rødt.

Budsjettene viser at det ikke er tilstrekkelig samsvar mellom planlagt aktivitet og faktisk aktivitet, og dette krever fortsatt fokus på budsjettkvalitet i tiden fremover.

Bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet

Inntekter for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet utgjør 213,3 mill. kroner per 1. tertial. Dette er som tidligere nevnt en økning på 15,5% sammenlignet med samme periode i fjor. Det er en økning i alle de ulike inntektskategoriene, og innebærer at både NFR-inntektene og EU-inntektene fortsetter å øke. Den prosentvis største økningen er knyttet til oppdragsinntekter. Dette utgjør imidlertid en liten andel av den totale porteføljen, selv med en fordobling av inntektene sammenlignet med samme periode i fjor.

Figur 1: Inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet sammenlignet med samme periode i fjor.

På rapporteringstidspunktet utgjør andelen BOA-inntekter i underkant av 15% av de totale inntektene. Sett i forhold til måltallet på 25% viser dette at det fortsatt må med jobbes med å skaffe ekstern finansiering. Ulike faktorer som søknadsfrist og oppstartsdato gjør imidlertid at dette bildet fort kan endre seg i løpet av året. Utviklingen sammenlignet med fjoråret kan tyde på at arbeidet gir resultater.

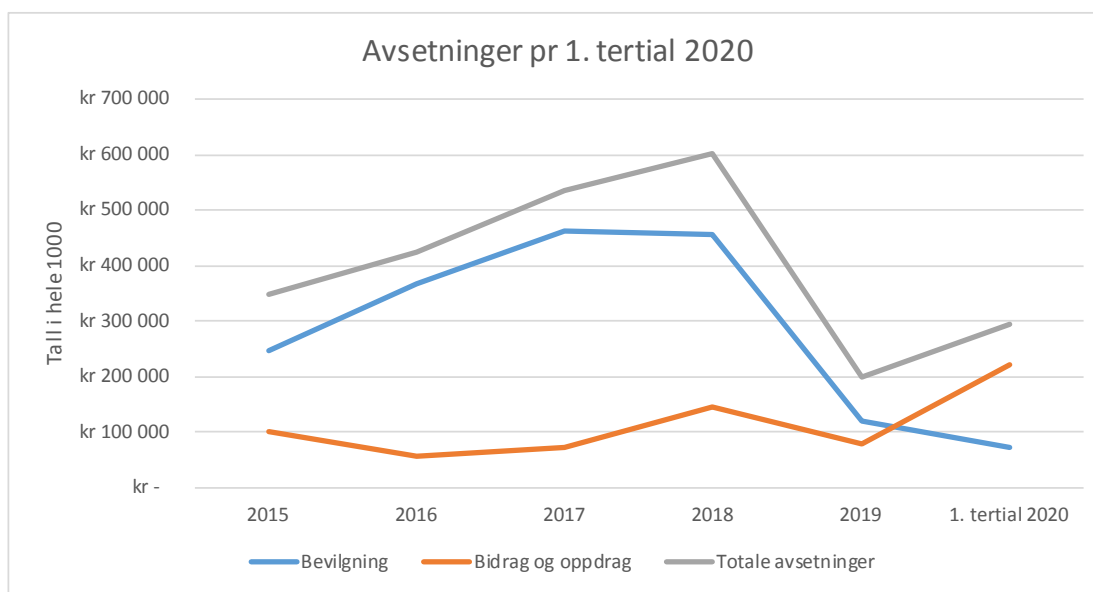
Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet Tall i hele 1000	Regnskap pr 30.04.2020	Regnskap pr 30.04.2019	Endring	
			NOK	%
Andre bidragsinntekter	121 662	106 900	14 761	12,1 %
EU-inntekter	16 036	12 784	3 251	20,3 %
NFR-inntekter	71 672	58 564	13 107	18,3 %
Oppdragsinntekter	3 973	2 018	1 955	49,2 %
Totale inntekter	213 341	180 267	33 074	15,5 %

Tabell 4: Bidrag- og oppdragsfinansiert aktivitet per 1. tertial 2020

Avsetningsnivået

Frem til 2018 hadde UiT et forholdsvis høyt avsetningsnivå. Etter at universitetsstyret vedtok et tak for avsetningsnivået på 10 % av KD-bevilgningen i løpet av 2019, deretter 7% i løpet av 2020, har dette flatet ut. Ved inngangen til 2020 utgjorde avsetningene i bevilgningen 3,4%. Per 1. tertial er dette redusert til 2,1%. Avsetningen innen bevilgning var ved inngangen av 2020 på 121,5 mill. kroner, og er i løpet av første tertial 2020 redusert til 72,6 mill. kroner.

Ovennevnte avsetninger disponeres i hovedsak av fakultetene/enhetene. Oversikt over enhetenes avsetninger per 1. tertial fremkommer i vedlegg 3. Alle enheter unntatt Avdeling for Bygg og eiendom har positive avsetninger per 1. tertial. Det er likevel grunn til ekstra oppmerksomhet rundt utviklingen i avsetningene også på enhetsnivå.

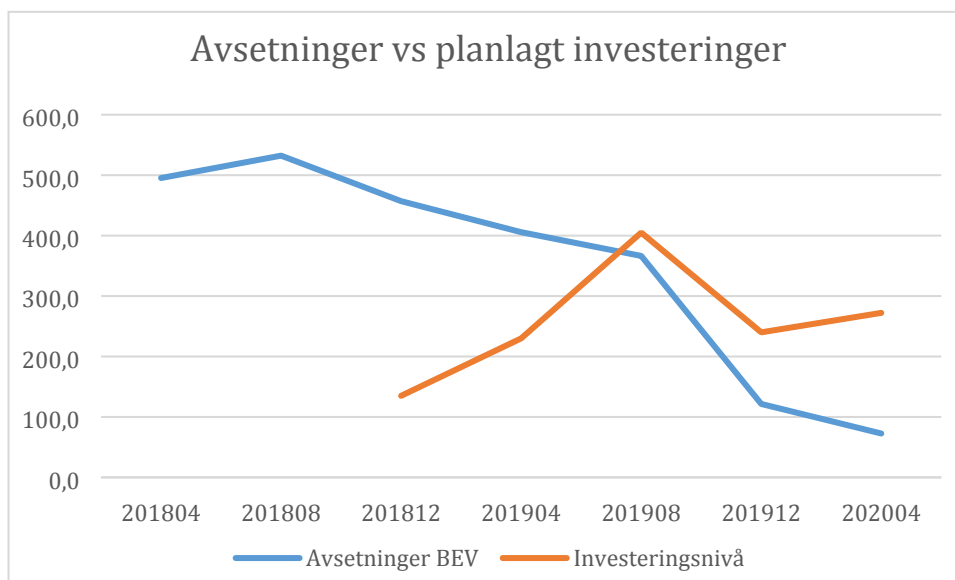

Figur 2: Utvikling i avsetningsnivået over de siste årene

Figur 2 viser at avsetninger knyttet til BOA øker. Dette er avsetninger som er øremerket fra bidragsyter. Økningen i BOA-avsetningene indikerer at vi har utestående forpliktelser i forhold til inngåtte kontrakter, noe som kan skyldes at tilgjengelig kapasitet er benyttet i bevilgningsøkonomien for å redusere avsetningsnivået der.

Universitetets sentrale reserve er på ca. 32 mill. Dette er ikke tilstrekkelig for å dekke kommende forpliktelser på ca. 80 mill. De tre første månedene i 2020 var det fortsatt et stor antall pågående anskaffelser. Flere av anskaffelsene var fra 2019, men fortsatt ikke ferdigstilt. Det har vært satt i gang tiltak for å ferdigstille og avslutte disse anskaffelsene. Per 1. tertial var det dermed registrert 60 innmeldte enkeltanskaffelser². Til sammen utgjør dette et investeringsnivå på ca. 272 mill. kroner. Det betyr at det er planlagt investeringer for 200 mill. mer enn samlet avsetninger innen bevilgning, på det nåværende tidspunkt. Av dette er ca. 128 mill. knyttet til bygg og eiendom og 60 mill. til nytt forskningsfartøy. Sistnevnte vil med sikkerhet ikke komme til utbetaling i 2020, mens byggeprosjektene normalt kommer til utbetaling basert på fremdrift, og dermed bare delvis kommer til utbetaling i 2020. De øvrige må finansieres over inneværende års budsjettramme eller øremerkede midler. Universitetsdirektøren vil til høsten legge frem en langsiktig plan for inndekning av prosjekter knyttet til bygg og eiendom (se under).

² Enkeltanskaffelser over 100 000 eks. mva.

Figur 3: Utvikling i avsetningsnivået sett opp mot pågående og innmeldte anskaffelser

Koronapandemiens påvirkning

Regnskapet pr 1. tertial 2020 viser bare den første korttidseffekten av tiltakene som trådte i kraft i forbindelse med koronapandemien. Av de vesentligste effektene kan nevnes en kostnadsreduksjon på ca 7,0 mill. kroner for reiser og 6,5 mill. kroner total for møter, kurs, seminarer og bevertning når 1. tertial i år sammenlignes mot foregående år. Av mindre effekter kan det nevnes reduserte drivstoffkostnader (i hovedsak for skip), reduksjon i parkering- og museumsinntekter, samt økte kostnader som følge av valutakursendringer. Sistnevnte kan dog ikke tilskrives koronapandemien alene. Regnskapet viser ingen tegn til bortfall av BOA-inntekter når regnskapet fra 1. tertial sammenlignes med foregående år.

For periodene utover 1. tertial, resten av året og årene fremover er effektene langt mer usikre. Vi har fått flere studieplasser i revidert budsjett, rekrutteringsstillinger forsinkes, effektene nevnt i avsnittet over kan forlenges og det gjøres flere tiltak fra myndighetene gjennom revidert budsjett og på andre måter. Det vil også trolig komme kostnader i forbindelse med overholdelse av smittevernregler for ansatte og studenter.

Det er ikke noe som tilsier bortfall av framtidige bidrags- og oppdragsinntekter da søknadsarbeidet går som normalt, samt at inntektene i hovedsak er offentlige midler. Det er ikke utenkelig at Forskningsrådet kan bli brukt som et instrument for å stimulere til økt aktivitet og i så fall motvirke inntektsbortfall fra private aktører.

På lengre sikt kan forsinkelser i aktiviteten påvirke fremtidig resultatandel. På nåværende tidspunkt er det vanskelig å si noe om effekten på studiepoengproduksjon og kandidatproduksjon. Denne våren vil gi en indikasjon på om langvarig digital undervisning påvirker gjennomføringsgrad og frafall negativt. En eventuell økonomisk effekt av dette vil først synliggjøres gjennom tildelingen i Statsbudsjettet 2022. Det er usikkert hvilke merkostnader som følger av forsinkelser knyttet til rekrutteringsstillinger. UiT har forpliktet seg til å betale for forlengelser der dette kan dokumenteres. Dette kan spesielt gi utslag for forsinkelser knyttet til tokt og feltarbeid. Noe av etterslepet vil kunne innhentes i løpet av neste periodene. Det er mange forhold som fortsatt kan spille inn og gi langtidseffekter, men ennå er ikke virkningene av dette fullt ut kjent.

En kjent indirekte konsekvens av koronasituasjonen er at UiT i forslaget til revidert nasjonalbudsjett er foreslått tildelt 370 nye studieplasser og 23 nye rekrutteringsstillinger. Dette vil medføre en vesentlig tilførsel av friske midler til UiT allerede fra inneværende år. Samtidig vil det vises i den forbindelse til egen sak om dette til styremøtet i juni.

Universitetsdirektørens vurdering

Den økonomiske situasjonen ved UiT har endret seg relativt dramatisk siden 2. tertial i 2019. Avsetningsnivået er betydelig redusert i løpet av 3. tertial 2019, og utviklingen synes å fortsette i 1. tertial 2020. Målsettingen om et lavere avsetningsnivå for organisasjonen er nådd, men resultatet er et avsetningsnivå som ligger langt under det fastsatte taket på dette tidspunktet. Vi står nå i en situasjon hvor avsetningsnivået sammen med budsjetttrammen ikke dekker de forpliktelsene som universitetet har. Avsetningsnivået på totalt 2,1% vil gi redusert handlingsrom, og krever nøye oppfølging av den økonomiske utviklingen i tiden fremover.

Avdeling for bygg og eiendom har påbegynt en langsiktig plan for renovering av bygg. Det må utarbeides løsninger for finansiering av denne type fremtidige prosjekter. Den økonomiske situasjonen vedrørende bygg og øvrige investeringer vil belyses nærmere i sak om intern hovedfordeling 2021. Saken presenteres for styret i september.

Budsjettene for 2020 viser at det budsjetteres med betydelige merforbruk. Dette vil være grunnlag for styring av økonomien i tiden fremover, og det er nødvendig å følge nøye med på disse. Budsjettkvalitet vil derfor være et sentralt punkt i dialogmøtet med enhetene. Tendensen i regnskapet viser også en urovekkende utvikling med redusert resultatmargin ved flere store fakultet. Prognosene tilsier at det heller ikke er avsetninger på sentralt nivå som kan dekke opp for inngåtte forpliktelser, eller uforutsette utgifter ved årets slutt.

Koronasituasjonen har vært utfordrende og lærerik for UiT. Det er for tidlig å si noe om de økonomiske virkningen på langt sikt, men vi forventer en gradvis normalisering av aktiviteten i tiden som kommer. Ifølge SSB's prognoser pr 5. juni forventes lav lønnsvekst inneværende og kommende år.

Jørgen Fossland
universitetsdirektør

Odd Arne Paulsen
organisasjons- og økonomidirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: SØKI

- 1 Ledelseskommentarer
- 2 Resultat og balanse 1. tertial 2020
- 3 Økonomistatus pr enhet

